

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи НМУ імені О.О. Богомольця,

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри терапевтичної
стоматології НМУ імені
О.О. Богомольця,

_____ професор А.В. Борисенко

“ ___ ” _____ 2019 р.

“ ___ ” _____ 2019 р.

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»
IV курс, стоматологічний факультет**

підготовки

галузь знань

спеціальності

«Магістр»

(назва рівня вищої освіти)

22 – «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі)

221 – «Стоматологія»

(код і найменування спеціальності)

Розробники: проф. **Борисенко А.В.**, к.мед.н. доц. **Григ Н.І.**, к.мед.н. доц. **Дікова І.Г.**,
к.мед.н. доц. **Шекера О.О.**

Схвалено на засіданні циклової методичної комісії стоматологічного факультету

Протокол №1

від 30 серпня 2019 року

ВСТУП

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Терапевтична стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобіганню стоматологічним хворобам терапевтичними методами без хірургічних втручань. Згідно **примірного навчального плану** підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог» (Лист МОЗ 08.01-30/19087 від 25.07.16), **вивчення** навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» здійснюється студентами **на 3-5 роках навчання**.

Програма з дисципліни складена відповідно до **Освітньо-професійної програми зі спеціальності «221 Стоматологія»**, другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань «22 Охорона здоров'я», що затверджена Вченою радою НМУ імені О.О. Богомольця (потокіл №5 від 28 березня 2019р.).

Згідно Наказу НМУ імені О.О. Богомольця №392 від 26.04.19 «Про затвердження робочих навчальних планів підготовки фахівців денної (очної) форми навчання на 2019/2020 н.р.» на вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» відводиться **645 годин (455 аудиторних та 190 год. для самостійної роботи студентів), 21,5 кредит ЄКТС**.

Згідно **Типової програми**, розробленої Вищим державним навчальним закладом України «Українська медична стоматологічна академія», 2017 р., навчальна дисципліна «Терапевтична стоматологія» складається з 5 модулів, до складу яких входять блоки змістовних модулів:

Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.

Змістовні модулі:

1. Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією.
2. Карієс та некаріозні ураження зубів.

Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Змістовні модулі:

3. Пульпіт.
4. Періодонтит.

Модуль 3. Хвороби пародонта.

Змістовні модулі:

5. Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит).
6. Клініка дистрофічно-запальних захворювань пародонта.
7. Лікування захворювань пародонта.
8. Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта.

Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

Змістовні модулі:

9. Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота.
10. Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез, клініка, прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
11. Зміни слизової оболонки порожнини рота при деяких соматичних захворюваннях.
12. Зміни слизової оболонки порожнини рота при алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях.

13. Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація.

Модуль 5. Поглиблення клінічного мислення студентів. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація хворих у терапевта-стоматолога.

Змістовні модулі:

14. Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих із патологічними змінами зубів. Диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи їх лікування, диспансеризації та профілактики.

15. Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих із змінами пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Диференціальна діагностика захворювань пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи їх лікування, диспансеризації та профілактики.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є захворювання зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Терапевтична стоматологія» ґрунтується на вивченні та засвоєнні студентами знань з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної фармакології, патоморфології, патофізіології, внутрішньої медицини, дерматології, венерології, пропедевтики терапевтичної стоматології й інтегрується з цими дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати та лікувати захворювання зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають:

знати:

- анатоמו-фізіологічні особливості зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота;
- систематики хвороб зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота;
- основні методи обстеження стоматологічних хворих;
- клінічні ознаки стоматологічних захворювань;
- основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини;
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих;
- види, рівні та заходи профілактики хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота;
- основні ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі;
- послідовність дій при наданні невідкладної допомоги на стоматологічному прийомі.

вміти:

- проводити обстеження стоматологічного хворого;
- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз;
- проводити диференціальну діагностику;
- аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого;
- ставити клінічний діагноз основних захворювань;
- виявити та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота;

- визначити характер та принципи лікування пацієнтів у клініці терапевтичної стоматології;
- виявити різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань;
- проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.
- визначити необхідний режим праці та дієти при лікуванні стоматологічних захворювань у клініці терапевтичної стоматології;
- визначити діагноз невідкладного стану;
- визначити тактику та надання екстреної медичної допомоги.

Кінцеві цілі вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом “Стоматологія” відповідно до блоку її змістовних модулів і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через уміння у вигляді цільових завдань. На підставі кінцевих цілей до кожного модуля або змістовного модуля сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь, цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни:

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології (ПП.0096).
2. Проводити опитування стоматологічних хворих з метою збору лікарського анамнезу і попередження можливості виникнення ускладнень фармакотерапії (ПП.00199).
3. Проводити обстеження стоматологічного хворого в клініці терапевтичної стоматології (ПП.00193).
4. Аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого в клініці терапевтичної стоматології (ПП.0012).
5. Визначити провідні синдроми та симптоми в клініці терапевтичної стоматології (ПП.0054).
6. Виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота (ПП.0079).
7. Проводити диференціальну діагностику в клініці терапевтичної стоматології (ПП.00178).
8. Обґрунтувати і формулювати попередній діагноз в клініці терапевтичної стоматології (ПП.00149).
9. Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології (ПП.0078).
10. Ставити остаточний діагноз основних захворювань в клініці терапевтичної стоматології (ПП.00212).
11. Ставити синдромний діагноз в клініці терапевтичної стоматології (ПП.00220).
12. Визначити характер та принципи лікування в клініці терапевтичної стоматології (ПП.0056).
13. Вибирати необхідні лікарські засоби, адекватну лікарську форму та дозовий режим введення при призначенні хворим з основними стоматологічними захворюваннями (ПП.0018).
14. Проводити терапевтичне лікування основних стоматологічних захворювань (ПП.00206).
15. Визначати фактори ризику основних стоматологічних захворювань (ПП.0042).
16. Проводити заходи щодо профілактики основних стоматологічних захворювань (ПП.00.177).
17. Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології (ПП.00201).
18. Визначати тактику ведення хворої на стоматологічні захворювання під час вагітності (ПП.0039).
19. Формулювати діагноз при невідкладних станах в клініці терапевтичної стоматології (ПП.00211).
20. Демонструвати вміння ведення облікової та звітної документації у стоматології (ПП.0080).
21. Демонструвати володіння методикою застосування стандартів надання стоматологічної допомоги у практичній діяльності (ПП.0086).

Згідно з **Робочим навчальним планом** галузі знань 22 «Охорона здоров'я» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія» для студентів 1-4 курсів та за ОКР «Спеціаліст» за спеціальністю «Стоматологія» для студентів 5 курсу стоматологічного факультету за ЄКТС відповідно до затверджених МОЗ України навчальних планів; другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія», які попередньо здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, для студентів 2-4 курсів та за ОКР «Спеціаліст» спеціальності «Стоматологія» для студентів 5 курсу стоматологічного факультету, які попередньо здобули ОКР «Молодший спеціаліст» за спеціальностями «Стоматологія» та «Стоматологія ортопедична» за ЄКТС відповідно до затверджених МОЗ України навчальних планів; другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія» для студентів 1-4 курсів та за ОКР «Спеціаліст» за спеціальністю «Стоматологія» для студентів 5 курсу факультету підготовки іноземних громадян за ЄКТС відповідно до затверджених МОЗ України навчальних планів (Наказ НМУ імені О.О.Богомольця №392 від 26.04.19 «Про затвердження робочих навчальних планів підготовки фахівців денної (очної) форми навчання в НМУ імені О.О.Богомольця на 2019/2020 н.р.»), на викладання дисципліни «Терапевтична стоматологія» на **третьому році** навчання відводиться **135 годин (із них 115 – аудиторна і 20 – самостійна позааудиторна робота студентів).**

Згідно **Навчальної програми** підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог» дисципліни «Терапевтична стоматологія» на VII та VIII семестрі **4-го року навчання** передбачено вивчення **1-го Модуля: «Захворювання тканин пародонта».**

Конкретні цілі вивчення Модулю 3 «Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика» дисципліни «Терапевтична стоматологія»:

1. Знати анатомо-фізіологічні особливості тканин пародонта в нормі, ознаки патології тканин пародонта.
2. Класифікувати хвороби тканин пародонта.
3. Знати етіологію та патогенез патологічних процесів в тканинах пародонта.
4. Виявляти та аналізувати чинники, що призводять до розвитку захворювань тканин пародонта.
5. Аналізувати причини, механізм та стадії утворення зубних відкладень.
6. Аналізувати необхідність використання тих чи інших методів обстеження стоматологічного хворого, їх інформативність та значимість при діагностиці захворювань тканин пародонта.
7. Діагностувати клінічні прояви, перебіг та ступінь тяжкості окремих захворювань тканин пародонта.
8. Тракувати результати основних клінічних та додаткових методів обстеження при різних станах тканин пародонта.
9. Диференціювати захворювання тканин пародонта.
10. Створювати обґрунтовані програми індивідуальної гігієни порожнини рота.
11. Визначати характер та принципи лікування пацієнтів з патологією тканин пародонта.
12. Вміти складати план лікування пацієнта з захворюванням тканин пародонта.
13. Обґрунтовано обирати методи видалення зубних відкладень.
14. Обґрунтовано призначати лікарські засоби, адекватні лікарські форми, шляхи введення і взаємодії з іншими медикаментами при захворюваннях тканин пародонта.
15. Вміти оформити медичну картку стоматологічного хворого (форма 043/О), поставити попередній діагноз.
16. Визначати фактори ризику виникнення хвороб тканин пародонта.

17. Визначити об'єм профілактичних заходів з метою попередження поширеності та ускладнень захворювань тканин пародонта.
18. Вміти застосовувати основний стоматологічний інструментарій/матеріали, використовувати стоматологічне обладнання та виконувати стоматологічні маніпуляції в терапевтичній стоматології при:
 - видаленні зубних нашарувань,
 - діагностичному використанні барвників,
 - місцевому знеболенні при лікуванні захворювань пародонта,
 - медикаментозній обробці уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта,
 - проведенні професійної гігієни порожнини рота.
19. Застосовувати принципи асептики та антисептики в клініці терапевтичної стоматології.
20. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок із нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- *інтегральна*: здатність розв'язувати професійні задачі та проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» в процесі навчання та майбутній професійній діяльності.

- *загальні*:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися та бути сучасно навченим.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
7. Здатність до вибору стратегії спілкування.
8. Здатність працювати в команді.
9. Навички міжособистісної взаємодії
10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
11. Навики здійснення безпечної діяльності.
12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
13. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

- *спеціальні (фахові, предметні)*:

1. Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця, в т.ч. принципами фахової субординації.
2. Виконання стоматологічних маніпуляцій при:
 - проведенні діагностичних маніпуляцій з метою оцінки стану тканин пародонта;
 - діагностичному використанні барвників;
 - діагностиці зубних відкладень;
 - проведенні індексної оцінки стану тканин пародонта;
 - видаленні зубних нашарувань;
 - місцевому знеболенні при лікуванні захворювань пародонта;
 - медикаментозній обробці уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта;
 - проведенні професійної гігієни порожнини рота;

3. Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології.
4. Дотримання принципів асептики та антисептики в клініці терапевтичної стоматології, застосування засобів індивідуального захисту при виконанні стоматологічних маніпуляцій.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності					
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим	+	+		+
2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	+	+	+	+
3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+		+
4.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+	+	+	+
5.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+	+	+	+
6.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.	+	+	+	+
7.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	+	+	+	+
8.	Здатність до вибору стратегії спілкування.	+	+	+	+
9.	Здатність працювати в команді.		+	+	+
10.	Навички міжособистісної взаємодії		+	+	+
11.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	+	+	+	+
12.	Навички здійснення безпечної діяльності.	+	+	+	+
13.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	+	+	+	+
14.	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	+	+	+	+
15.	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.	+	+	+	+
Спеціальні (фахові) компетентності					
1.	Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця в т.ч. принципами фахової	+	+	+	+

	субординації у клініці терапевтичної стоматології.				
2.	Виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів: - проведенні діагностичних маніпуляцій з метою оцінки стану тканин пародонта; - діагностичному використанні барвників; - діагностиці зубних відкладень; - проведенні індексної оцінки стану тканин пародонта; - видаленні зубних нашарувань; - місцевому знеболенні при лікуванні захворювань пародонта; - медикаментозній обробці уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта; - проведенні професійної гігієни порожнини рота	+	+	+	+
3.	Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології.	+	+		+
4.	Дотримання принципів асептики та антисептики в клініці терапевтичної стоматології, застосування засобів індивідуального захисту при виконанні стоматологічних маніпуляцій.	+	+		+

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: сформована здатність на підставі набутих компетентностей розв'язувати професійні задачі та проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» в процесі навчання та майбутній професійній діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

1. Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця в т.ч. принципами фахової субординації.
2. Виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів:
 - проведенні діагностичних маніпуляцій з метою оцінки стану тканин пародонта;
 - діагностичному використанні барвників;
 - діагностиці зубних відкладень;
 - проведенні індексної оцінки стану тканин пародонта;
 - видаленні зубних нашарувань;
 - місцевому знеболенні при лікуванні захворювань пародонта;
 - медикаментозній обробці уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта;
 - проведенні професійної гігієни порожнини рота.

3. Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології.
4. Дотримання принципів асептики та антисептики в клініці терапевтичної стоматології, застосування засобів індивідуального захисту при виконанні стоматологічних маніпуляцій.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» на 4-му році навчання (VII та VIII семестр) відводиться:

135 годин (із них 115 годин – аудиторна і 20 годин – самостійна позааудиторна робота студентів), кредитів ECTS – 4,5, модулів – 1, змістових модулів – 4.

Модуль 3 «Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика»:

Змістові модулі:

5. Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит).
6. Клініка дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз).
7. Лікування захворювань пародонта (генералізованого пародонтиту, пародонтозу).
8. Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта.

3. Структура навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія»

Дисципліна «Терапевтична стоматологія», 4 рік навчання

Всього годин: 135/4,5 кредитів

(лекції – 10 годин, практичні заняття – 105 годин, СРС – 20 годин)

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин					
		Денна форма					
		усього	у тому числі				
л	п		лаб.	СРС	ІДРС		
1	2	3	4	5	6	7	
МОДУЛЬ 3							
Змістовий модуль 5. Хвороби пародонта. Класифікація хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит)							
1.	<i>Лекція 1 Пародонтологія як розділ терапевтичної стоматології. Пародонт, визначення поняття. Анатомо-фізіологічні особливості тканин пародонту. Термінологія. Класифікація хвороб пародонту. Етіологія, патогенез. Значення місцевих чинників в механізмі їх розвитку. Роль порушень обміну речовин, змін імунної, ендокринної, серцево-судинної, нервової та інших систем в патогенезі пародонтиту.</i>		2				
	<i>Лекція 2 Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика запальних</i>		2				

	<i>захворювань пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит).</i>					
	<i>Лекція 3 Генералізований пародонтит: клініка, діагностика (клінічні, рентгенологічні, функціональні, лабораторні показники).</i>		2			
	<i>Лекція 4 Принципи комплексного лікування генералізованого пародонтиту. Усунення місцевих подразників. Місцеве медикаментозне лікування генералізованого пародонтиту. Використання фізичних факторів у комплексному лікуванні захворювань пародонта.</i>		2			
	<i>Лекція 5 Хірургічні методи лікування пародонтиту. Загальна терапія при захворюваннях пародонту. Профілактика захворювань пародонта</i>		2			
1.	Тема 1: Пародонт. Визначення поняття Анатомія, гістологія, фізіологія пародонта. Функції. Захисні механізми. Класифікація хвороб пародонта. (М.Ф.Данилевського, МКХ-10, Класифікація захворювань пародонта та періімплантних тканин (EFP&AAP World Workshop, 2017). Тема 2: Обстеження хворого з патологією тканин пародонта. Основні клінічні методи. R-діагностика хворих з патологією тканин пародонта. Помилки клінічних та рентгенологічних досліджень.			5,5		1,0
2.	Тема 1: Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота. Тема 2: Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта.			5,5		1,0
3.	Тема 1: Місцеві чинники ризику захворювань тканин пародонта. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф.діагностика, лікування. Тема 2: Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф.діагностика, лікування.			5,5		1,0
4.	Тема 1: Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф.діагностика, лікування. Тема 2: Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф.діагностика, лікування.			5,5		1,0
5.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 5.			5,5		1,0
	Разом за змістовим модулем 5	32,5		27,5		5

Змістовий модуль 6. Клініка дистрофічно-запальних захворювань пародонта.							
6.	Тема 1: Запально-деструктивні захворювання пародонта. Клініка, діагностика, диф. діагностика генералізованого пародонтиту поч.- I ст. хронічного перебігу. Тема 2: Клініка, діагностика, диф. діагностика генералізованого пародонтиту поч.-I ст. загостреного перебігу.			5,5		1,0	
7.	Тема 1: Клініка, діагностика, диф. діагностика генералізованого пародонтиту II-III ст. хронічного перебігу. Тема 2: Клініка, діагностика, диф. діагностика генералізованого пародонтиту II-III ст. загостреного перебігу.			5,5		1,0	
8.	Тема 1: Диференціальна діагностика захворювань пародонта: гінгівіт, пародонтит (локалізований, генералізований).			5,5		1,0	
9.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 6.			5,5		1,0	
Разом за змістовим модулем 6		26		22		4	
Змістовий модуль 7. Лікування захворювань пародонта.							
10.	Тема 1: Загальні принципи та план лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування. Тема 2: Загальна фармакотерапія пародонтиту. Ціль. Різновиди. Групи лікарських препаратів. Показання. Механізм дії. Робота з історією хвороби			5,5		1,0	
11.	Тема 1: Усунення місцевих подразників тканин пародонту. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота, способи видалення зубних відкладень. Тема 2: Видалення під'ясенних зубних відкладень. Інструменти, методи. Робота з історією хвороби			5,5		1,0	
12.	Тема 1: Місцева медикаментозна терапія генералізованого пародонтиту хронічного перебігу. Тема 2: Місцева медикаментозна терапія генералізованого пародонтиту загостреного перебігу. Робота з історією хвороби			5,5		1,0	
13.	Тема 1: Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції). Тема 2: Фізичні методи лікування захворювань пародонта. Ортопедичні та ортодонтичні втручання у			5,5		1,0	

	порожнині рота при хворобах пародонта. Робота з історією хвороби						
14.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 7.			5,5		1,0	
	Разом за змістовим модулем 7	32,5		27,5		5	
Змістовний модуль 8. Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта.							
15.	Тема 1: Профілактика захворювань тканин пародонту. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонта. Тема 2: Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта. загальні принципи. Документація. Оцінка ефективності диспансеризації. Робота з історією хвороби			5,5		1,0	
16.	Тема 1: Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта. Вибір засобів гігієни для профілактики хвороб пародонта. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота.			5,5		1,0	
17.	Тема 1: Мотивація пацієнтів до виконання індивідуальної гігієни порожнини рота та лікування захворювань тканин пародонта. Вибір засобів та алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при захворюваннях пародонта.			5,5		1,0	
18.	Захист історій хвороб.			5,5		1,0	
	Разом за змістовим модулем 8	26		22		4	
19.	Підсумковий модульний контроль 3	7		6,0		1,0	
	ВСЬОГО	135	10	105		19	1

4.

Теми лекцій Модуля 3 дисципліни «Терапевтична стоматологія»

Тематичний план лекцій
Дисципліна «Терапевтична стоматологія»
Модуль 3 (VII- VIII семестр)
(Кількість годин – 10)

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	<i>Лекція 1 Пародонтологія як розділ терапевтичної стоматології. Пародонт, визначення поняття. Анатомо-фізіологічні особливості тканин пародонту. Термінологія. Класифікація хвороб пародонту. Етіологія, патогенез. Значення місцевих чинників в механізмі їх розвитку. Роль порушень обміну речовин, змін імунної, ендокринної, серцево-судинної, нервової та інших систем в патогенезі пародонтиту.</i>	2

2.	<i>Лекція 2</i> Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика запальних захворювань пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит).	2
3.	<i>Лекція 3</i> Генералізований пародонтит: клініка, діагностика (клінічні, рентгенологічні, функціональні, лабораторні показники).	2
4.	<i>Лекція 4</i> Принципи комплексного лікування генералізованого пародонтиту. Усунення місцевих подразників. Місцеве медикаментозне лікування генералізованого пародонтиту. Використання фізичних факторів у комплексному лікуванні захворювань пародонта.	2
5.	<i>Лекція 5</i> Хірургічні методи лікування пародонтиту. Загальна терапія при захворюваннях пародонту. Профілактика захворювань пародонта	2
ВСЬОГО ГОДИН		10

5.

Теми практичних занять Модуля 3 дисципліни «Терапевтична стоматологія»

**Тематичний план практичних занять
Дисципліна «Терапевтична стоматологія»
Модуль 3 (VII- VIII семестр)
(Кількість годин – 105)**

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин
1.	Тема 1: Пародонт. Визначення поняття Анатомія, гістологія, фізіологія пародонта. Функції. Захисні механізми. Класифікація хвороб пародонта. (М.Ф.Данилевського, МКХ-10, Класифікація захворювань пародонта та періімплантних тканин (EFP&AAP World Workshop, 2017). Тема 2: Обстеження хворого з патологією тканин пародонта. Основні клінічні методи. R-діагностика хворих з патологією тканин пародонта. Помилки клінічних та рентгенологічних досліджень.	5,5
2.	Тема 1: Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота. Тема 2: Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта.	5,5
3.	Тема 1: Місцеві чинники ризику захворювань тканин пародонта. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф.діагностика, лікування. Тема 2: Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф.діагностика, лікування.	5,5
4.	Тема 1: Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф.діагностика, лікування. Тема 2: Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф.діагностика, лікування.	5,5

5.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 5.	5,5
6.	Тема 1: Запально-деструктивні захворювання пародонта. Клініка, діагностика, диф. діагностика генералізованого пародонтиту поч.- I ст.	5,5
7.	Тема 1: Клініка, діагностика, диф. діагностика генералізованого пародонтиту II-III ст. хронічного перебігу.	5,5
8.	Тема 1: Диференціальна діагностика захворювань пародонта: гінгівіт, пародонтит (локалізований, генералізований).	5,5
9.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 6.	5,5
10.	Тема 1: Загальні принципи та план лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування.	5,5
11.	Тема 1: Усунення місцевих подразників тканин пародонту. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота, способи видалення зубних відкладень.	5,5
12.	Тема 1: Місцева медикаментозна терапія генералізованого пародонтиту хронічного перебігу. Тема 2: Місцева медикаментозна терапія генералізованого пародонтиту загостреного перебігу.	5,5
13.	Тема 1: Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції). Тема 2: Фізичні методи лікування захворювань пародонта.	5,5
14.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 7.	5,5
15.	Тема 1: Профілактика захворювань тканин пародонту. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики. Суспільні заходи профілактики	5,5
16.	Тема 1: Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта. Вибір засобів гігієни для профілактики хвороб пародонта. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота.	5,5
17.	Тема 1: Мотивація пацієнтів до виконання індивідуальної гігієни порожнини рота та лікування захворювань тканин пародонта. Вибір засобів та алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при	5,5
18.	Захист історій хвороб.	5,5
19.	Підсумковий модульний контроль	6
	ВСЬОГО	105

6. Самостійна робота

Види самостійної роботи студентів
Дисципліна «Терапевтична стоматологія»
Модуль 3 (VII- VIII семестр)
(Кількість годин - 20)

№ п/п	Тема занять	Кількість годин	Види контролю
-------	-------------	-----------------	---------------

1.	Підготовка до практичних занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь): номери тем: 1 – 18	18	Поточний на практичних заняттях
2.	Індивідуально-дослідницька самостійна робота, теми: 1. Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів та систем. 2. Особливості перебігу та лікування захворювань пародонта в осіб молодого та похилого віку.	1	Поточний
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	1	Підсумковий
	ВСЬОГО ГОДИН	20	

7. Індивідуальні завдання:

- Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів та систем.
- Особливості перебігу та лікування захворювань пародонта в осіб молодого та похилого віку.

Форми індивідуальної роботи

- Підготовка наукових студентських робіт та доповіді на наукових студентських конференціях.
- Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.
- Участь у конкурсах професійної майстерності.

8. Завдання для самостійної роботи

№ п/п	Тема
1.	Підготовка до практичних, семінарських занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь)
2.	Індивідуально-дослідницька самостійна робота, теми: 1. Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів та систем. 2. Особливості перебігу та лікування захворювань пародонта в осіб молодого та похилого віку.
4.	Підготовка до підсумкового модульного контролю

9. Методи навчання:

Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитно-трансферною системою організації навчального процесу.

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальними**, що забезпечують **сприймання та засвоєння** знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочними** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **проблемного викладу** (викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача);
- **частково-пошуковими** (наприклад: викладач формулює проблему, студенти – гіпотезу);
- **дослідницькими** (організація викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань);

- практичними для застосування знань, набуття й закріплення умінь і навичок (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт)
- перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок;
- заохочення за наукові публікації, призові місця в олімпіадах з дисципліни серед ВНЗ України, участь у студентських конференціях тощо.

Видами навчальної діяльності студентів згідно навчального плану є:

- а) лекції;
- б) практичні заняття;
- в) самостійна робота студентів (СРС);
- г) індивідуальна дослідницька робота студента (ІДРС).

10. Методи контролю:

10.1. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей заняття.

Методики оцінювання поточної навчальної діяльності:

Теоретичні знання:

1. Тестовий контроль 2-го рівня.
2. Індивідуальне опитування.

Практичні завдання:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.
2. Розв'язання клінічних кейсів.

10.2. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Підсумковий модульний контроль 3 (ПМК) з дисципліни «Терапевтична стоматологія» проводиться на заключному практичному занятті модулю (за розкладом).

ПМК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з **Модуля 3** дисципліни «Терапевтична стоматологія».

ПМК 3 дисципліни «Терапевтична стоматологія» складається з тестового контролю 2-го рівня, індивідуального контролю практичних навичок та їх результатів та індивідуального опитування.

Тестовий контроль 2-го рівня передбачає вирішення 50 тестових завдань, що охоплюють теми **Модуля 3** дисципліни «Терапевтична стоматологія» (термін роботи – 50 хвилин).

Контроль практичних навичок передбачає їх індивідуальне виконання на стандартному пацієнті (фантомі) з наступним оцінюванням результатів.

Опитування передбачає оцінювання теоретичних знань студента та вміння розв'язувати клінічні кейси.

11.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти при вивченні Модуля 3 дисципліни «Терапевтична стоматологія»

Номер модуля, кількість навчальних	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок		Мінімальна кількість балів**
			Традиційні оцінки	Бали за виконання	

			«5»	«4»	«3»	«2»	індивідуальної дослідницької роботи студентом*	
Модуль 3 135/4,5	4 (5, 6, 7, 8)	17+1***	6	5	4	0	6	75
			іст.хв. 12	іст.хв. 10	іст.хв. 7			

* у разі виконання студентом індивідуальної дослідницької роботи до загальної кількості балів за поточну навчальну діяльність студенту додають **6 балів**.

** мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні даного модулю, аби бути допущеним до складання підсумкового модульного контролю.

*** - захист історії хвороби оцінюється відповідно: 5 – 12 балів, 4 – 10 балів, 3 – 7 балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні **Модуля 3 дисципліни «Терапевтична стоматологія»**, вираховується шляхом помноження кількості балів, що відповідають традиційній оцінці «3», на кількість тем у модулі.

Мінімальна кількість балів за поточне навчання складає **75 балів** (17 занять × 4 бали + 1 заняття × 7 балів = 76 балів).

Мінімальна кількість балів (75 балів), за умови відсутності академічної заборгованості, є допуском до підсумкового модульного контролю (ПМК).

У разі виконання студентом індивідуальної дослідницької роботи до загальної кількості балів за поточну навчальну діяльність студенту додають **6 балів**.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточне навчання, вираховується шляхом помноження кількості балів, що відповідають традиційній оцінці «5» на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Максимальна кількість балів за поточне навчання складає **120 балів** (17 занять × 6 бали + 1 заняття × 12 балів + 6 балів (ІДРС) = **120 балів**)

Оцінювання самостійної роботи:

- *Оцінювання самостійної роботи студентів* здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Традиційну **оцінку «5»** отримує студент, що точно сформулював та повністю обґрунтував відповіді на всі поставлені завдання, вірно склав план обстеження та лікування. Якісно та охайно оформив роботу.

Традиційну **оцінку «4»** отримує студент, що точно сформулював та частково обґрунтував відповіді на поставлені завдання, припустився несуттєвих помилок при складанні планів обстеження та лікування.

Традиційну **оцінку «3»** отримує студент, що дав не повні або не обґрунтовані відповіді на завдання, склав не повний план обстеження та лікування.

Традиційну **оцінку «2»** отримує студент, що не виконав завдання.

Отримана оцінка за СРС входить у загальну оцінку заняття.

- *Оцінювання індивідуально-дослідницької самостійної роботи (ІДРС).*

Бали за індивідуально-дослідницьку роботу нараховуються студентові лише при успішному її виконанні та захисті. Кількість балів за різні види індивідуально-дослідницької роботи студента (ІДРС) залежить від її обсягу та значимості, але не більше **6 балів**. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання підсумкового модульного контролю 3 (ПМК 3) з дисципліни «Терапевтична стоматологія»:

**Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти при складанні ПМК
Модуля 3 дисципліни «Терапевтична стоматологія»:**

Традиційна оцінка	Тестовий контроль	Засвоєння практичних навиків	Письмова відповідь	Сума балів за ПМК
«5»	25,0 (94-100% – 47-50 правильних відповідей)	25,0	30,0	80,0
«4»	20,0 (88-93% – 44-46 правильних відповідей)	20,0	25,0	65,0
«3»	15,0 (80-87% – 40-43 правильних відповідей)	15,0	20,0	50,0
«2»	0 (менше 80% – менше 40 правильних відповідей)	0	0	0

Критерії оцінювання підсумкового модульного контролю:

Традиційну оцінку **"відмінно"** отримує студент, який дав не менше 94% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання модуля, виконав практичну роботу та обґрунтував одержані результати та без помилок відповів на письмові завдання, тобто: всебічно та глибоко засвоїв навчально-програмний матеріал з модуля; в повному об'ємі володіє теоретичними знаннями і практичними навичками, без помилок вирішує ситуаційні задачі.

Традиційну оцінку **"добре"** отримує студент, який дав не менше 88% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, виконав практичну роботу, але не повністю обґрунтував отримані дані, може розв'язувати клінічні кейси, але припускається окремих незначних помилок у відповідях на письмові завдання.

Традиційну оцінку **"задовільно"** отримує студент, який дав не менше 80% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, виконав практичну роботу, але не повністю обґрунтував отримані дані, та припустився значних помилок у відповідях на письмові завдання, але з незначними помилками розв'язує клінічні кейси.

Традиційну оцінку **"незадовільно"** отримує студент, який дав менше 80% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання або не виконав практичну роботу і не дав правильної інтерпретації її результатів або припустився грубих помилок у відповідях на завдання або взагалі не дав відповідей на них, не вміє розв'язувати клінічні кейси.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за ПМК 3 з дисципліни «Терапевтична стоматологія» вираховується шляхом сумування кількості балів, що відповідають традиційній оцінці «5», за тестовий контроль 2-го рівня, індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі та індивідуальне письмове опитування.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за ПМК 3 з дисципліни «Терапевтична стоматологія», складає **80** балів (25 балів (тестування) + 25 балів (практичні навички) + 30 балів (опитування) = 80 балів).

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за ПМК 3 з дисципліни «Терапевтична стоматологія», складає **50** балів (15 балів (тестування) + 15 балів (практичні навички) + 20 балів (опитування) = 50 балів).

Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Терапевтична стоматологія» зараховується студенту, якщо він набрав не менше **50** балів з 80 можливих за умови позитивного оцінювання всіх трьох складових ПМК.

Оцінка успішності студента з дисципліни (загальна сума балів за модуль з дисципліни) є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок за поточну навчальну діяльність та підсумковий модульний контроль і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Загальна максимальна сума балів за Модуль з дисципліни складає 200 балів (120 балів поточний контроль, в т.ч. 6 балів ІДРС + 80 балів ПМК = 200 балів).

12. Методичне забезпечення

12.1. Перелік ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ до підсумкового модульного контролю з дисципліни «Терапевтична стоматологія»:

1. Значення наукових праць професорів І.О. Новіка, М.Ф.Данилевського та їх учнів у розвитку сучасної пародонтології.
2. Топографо-анатомічна та морфологічна будова тканин пародонта.
3. Ясенна рідина. Механізм утворення, склад, функціональне значення.
4. Систематика та номенклатура захворювань пародонта (М.Ф.Данилевський, 1994; МКХ-10). Позитивні якості та недоліки.
5. Роль нервово-трофічних змін, порушень обміну речовин в патогенезі генералізованого пародонтиту.
6. Значення порушень стану судин та мікроциркуляції в патогенезі захворювань тканин пародонта.
7. Роль дефіциту вітамінів А, С, Е у патогенезі захворювань пародонта.
8. Місцеві подразники тканин пародонта, методи їх виявлення.
9. Гігієнічні індекси - Федорова-Володкіної, Green-Vermillion (ОHI-S). Методика визначення, інтерпретація.
10. Значення мікрофлори у розвитку захворювань пародонта.
11. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
12. Гострий виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія, диференціальна діагностика, лікування.
13. Хронічний виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
14. Принципи загального лікування при виразковому гінгівіті.
15. Гіпертрофічний гінгівіт. Гранулююча форма. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
16. Гіпертрофічний гінгівіт. Фібозна форма. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
17. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
18. Клініко-рентгенологічні методи діагностики хвороб пародонта.
19. Рентгенологічні ознаки, що характеризують ураження тканин пародонта.
20. Лабораторні методи діагностики захворювань пародонта.
21. Генералізований пародонтит хронічного перебігу. Клініко-лабораторні та рентгенологічні показники.
22. Генералізований пародонтит загостреного перебігу. Клініко-лабораторні та рентгенологічні показники.
23. Основні принципи та план лікування хворого на генералізований пародонтит.
24. Місцеві подразники тканин пародонта при генералізованому пародонтиті та методи їх усунення.
25. Зубний наліт, зубна бляшка (біоплівка). Механізм утворення, структура, вплив на тканини пародонта.
26. Пародонтальна кишень, механізм утворення. Методи лікування (медикаментозні, хірургічні: кюретаж, його види).
27. Місцева медикаментозна терапія хворого на генералізований пародонтит хронічного

- перебігу.
28. Місцева медикаментозна терапія хворого на генералізований пародонтит загостреного перебігу.
 29. Протизапальна терапія симптоматичного гінгівіту в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту.
 30. Масаж при лікуванні хвороб пародонта. Види, механізм дії, показання, методика застосування.
 31. Гідротерапія при лікуванні захворювань пародонта. Види. Гідромасаж: показання та методика проведення.
 32. Застосування електрофорезу у комплексному лікуванні захворювань пародонта.
 33. Загальне лікування хворого з захворюванням пародонта.
 34. Методи визначення травматичної оклюзії. Вибіркове пришліфування.
 35. Тимчасове шинування. Показання, види шин, методика застосування армованих шин.
 36. Методи усунення пародонтальних кишень.
 37. Хірургічні методи лікування хворого на генералізований пародонтит. Вакуум-кюретаж, показання, методика проведення.
 38. Кюретаж пародонтальних кишень. Показання та методика проведення відкритого кюретажу.
 39. Гінгівотомія. Показання та методика проведення.
 40. Гінгівектомія. Види. Показання, методика проведення.
 41. Клаптеві операції. Сутність методу. Показання. Протипоказання. Етапи проведення (метод Цешинського-Відмана-Неймана).
 42. Помилки та ускладнення при лікуванні хворого на генералізований пародонтит.
 43. Пародонтоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
 44. Диференціальна діагностика гінгівіту, пародонтиту, пародонтозу.
 45. Гістіоцитоз Х: хвороба Леттерера-Зіве, Генда-Шюлера-Крісчена, еозинофільна гранульома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, принципи лікування.
 46. Синдром Папіліон-Лефевра. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
 47. Ураження пародонта в разі імунодефіцитних станів (СНІД, агресивний пародонтит).
 48. Профілактика захворювань пародонта. Професійна гігієна порожнини рота.
 49. Індивідуальна профілактика захворювань пародонта. Вибір засобів.
 50. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта.

12.2. Перелік ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК до підсумкового модульного контролю 3 з дисципліни «Терапевтична стоматологія»:

1. Вміти проводити активний цілеспрямований збір анамнезу у пацієнтів із захворюваннями пародонта.
2. Вміти проводити огляд пацієнтів із захворюваннями пародонта.
3. Вміти використовувати барвники для діагностики захворювань пародонта.
4. Вміти проводити індексну оцінку стану пародонта: індекс гігієни за Федоровим-Володкіною, індекс за Грін-Вермільйон (ОHI-S).
5. Вміти проводити та трактувати пробу Шиллера-Писарева, визначати індекс гінгівіту - РМА, індекс гінгівіту - ІГ, пародонтальний індекс - ПІ, пародонтальний індекс СРІТN, індекс кровоточивості - SBI.
6. Вміти визначати глибину пародонтальних кишень та їх вміст.
7. Вміти визначати ступінь рухомості зубів.
8. Вміти призначати та оцінювати лабораторні методи дослідження: цитологічний метод, еміграцію лейкоцитів в порожнину рота за Ясиновським, РАМ.
9. Вміти визначати норму і патологію кісткової тканини при рентгенологічному дослідженні: рентгенографія альвеолярного відростка, панорамна рентгенографія, ортопантомографія, ехоостеометрія.
10. Вміти проводити диференційну діагностику хвороб пародонта.
11. Вміти визначати травматичну оклюзію та виконувати вибіркове пришліфування зубів.

12. Володіти технікою накладання тимчасових шин при захворюваннях пародонта.
13. Володіти технікою накладання постійних шин при захворюваннях пародонта.
14. Володіти технікою видалення зубних нашарувань за допомогою ручних інструментів.
15. Володіти технікою видалення зубних нашарувань електромеханічними інструментами (звуковими та ультразвуковими).
16. Володіти технікою проведення покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
17. Вміти проводити медикаментозну обробку уражених ділянок тканин пародонта (зрошення, аплікації, інстиляції).
18. Вміти проводити приготування та накладання пов'язок, що тверднуть.
19. Вміти проводити приготування та накладання пов'язок, що не тверднуть.
20. Вміти призначати загальне лікування при захворюваннях пародонта.
21. Вміти проводити кюретаж пародонтальних кишень (закритий, вакуум-кюретаж, відкритий).
22. Вміти призначати фізіотерапевтичне лікування захворювань пародонта.
23. Вміти призначати індивідуальну гігієну порожнини рота при різних захворюваннях пародонта.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

А. ОСНОВНА:

1. Борисенко А.В. Терапевтическая стоматология. Заболевания пародонта Т.3. – Учебник. / Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.Ф. Сидельникова, А.Ф. Несин, Ж.И. Рахний. – К.: Медицина, 2012. – 616 с.
2. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб. пособие (Секреты терапевтической стоматологии). К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с.
3. Борисенко А.В. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька. – К.: ВСИ «Медицина», 2017. – 664 с.

Б. ДОДАТКОВА:

1. Абдурахманов А.И. Профилактика воспалительных заболеваний пародонта. Учебное пособие / А. И. Абдурахманов. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 80 с.
2. Барер Г.М. Терапевтическая стоматология. Учебник в 3-х частях. Часть 2. Болезни пародонта / Под ред. Г.М. Барера. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 224 с.
3. Барон А. Регенеративные технологии в стоматологии. Научно-практическое руководство / А. Барон, У. Нанмарк; Пер. с англ.; Под ред. С.Д. Арутюнова. - М.: Практическая медицина, 2015. - 184 с.
4. Боттичелли А.Т. Перенимая опыт. Руководство по профессиональной гигиене полости рта: книга / Антонелла Тани Боттичелли. – М.: Азбука, 2013. – 319 с.
5. Вольф Г.Ф. Пародонтология / Г.Ф. Вольф, Э.М. Ратейцхак, К. Ратейцхак; Пер. с нем.; Под ред. Г.М. Барера. - М.: МЕДпресс-информ, 2014. - 548 с.
6. Вольф Герберт Ф., Хэссел Томас М. Пародонтология. Гигиенические аспекты: наглядное пособие для стоматологов-гигиенистов и пародонтологов / Герберт Ф. Вольф, Томас М. Хэссел. – М.: Медпресс-информ, 2014. – 360 с.
7. Гайворонский И.В. Функционально-клиническая анатомия зубочелюстной системы. Учебное пособие / И.В. Гайворонский, М.Г. Гайворонская. - С.-П.: СпецЛит, 2016. - 128 с.
8. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: Підручник: В 4 т. – Т.3 Захворювання пародонта / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун [та ін.]. – К.: Медицина, 2008. – 614 с.
9. Джиано Р. Диагностика и лечение заболеваний пародонта: книга / Джиано Риччи. – М.: Азбука, 2015. – 739 с.
10. Дмитриева Л.А. Пародонтология. Национальное руководство: руководство по пародонтологии / Л.А. Дмитриева. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014 г. – 704 с.

11. Зуккелли Дж. Пластическая хирургия мягких тканей полости рта: наглядное пособие / Джованни Зуккелли. – М.: Азбука, 2014 г. – 816 с.
12. Жулев Е.Н. Лечение заболеваний пародонта / Е.Н. Жулев, Н.В. Круглова, А.В. Кочубейник. - Н.-Н.: Издатель Нижегородская государственная медицинская академия (НижГМА), 2016. - 162 с.
13. Коэн Э.С. Атлас косметической и реконструктивной хирургии пародонта. / Коэн Эдвард. Издание 3-е, цветное. – М.: Практическая медицина, 2011 г. – 512 с.
14. Коэн М. Междисциплинарное планирование стоматологического лечения. Принципы, цели, практическое применение. Иллюстрированные лекции / Майкл Коэн. – М.: Азбука, 2012 г. – 329 с.
15. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навч. посіб. / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – І.-Ф., 2011. – 328 с.
16. Наоши Сато. Хирургия пародонта. Клинический атлас: Наглядное пособие / Наоши Сато. – М.: Азбука, 2010 г. – 448 с.
17. Николаев А.И. Практическая терапевтическая стоматология: учеб. пособие / А.И. Николаев, Л.М. Цепов. – 9-е изд. – М.: МЕДпресс-информ, 2013. – 928 с.
18. Петруска М., Петруски Я. Пародонтально-имплантологическая пластическая хирургия. Второе издание / Петруска Малгожата, Петруски Ян. – Л.: ГалДент, 2015 г. – 282 с
19. Потапчук А.М., Добра П.П. та співав. Сучасна фізіотерапія та діагностика у стоматології – Навчальний посібник.- ФОП Бреза А.Е. – 2012.- 449 с.
20. Саадун А. Эстетика мягких тканей в области зубов и имплантатов: книга / Андре Саадун. – Л.: ГалДент, 2013 г. – 179 с.
21. Севбитов А.В. Стоматология: введение в кариеологию и пародонтологию. Учебное пособие / Под ред. А.В. Севбитова. - М.: Феникс, 2015. - 106 с.
22. Скулеан А. Регенерация пародонта: учебник / Антон Скулеан. – М.: Азбука, 2012 г. – 290 с.
23. Цур О., Хюрцелер М. Пластическая и эстетическая хирургия в пародонтологии и имплантологии: книга / Отто Цур, Марк Хюрцелер. – М.: Азбука, 2014 г. – 847 с.
24. Уингроув С.С. Профессиональная гигиена в области имплантатов и лечение периимплантитов. Клиническое руководство / С.С. Уингроув; Пер. с англ.; Под ред. С.А. Кутяева. - М.: Таркомм, 2014. - 216 с.
25. Фунато А. 4D имплантологическое лечение: эстетические аспекты работы с мягкими тканями / Акияши Фунато, Томохиро Ишикава – Л.: ГалДент, 2015. – 206 с.
26. Шварц Ф. Периимплантиты: этиология, диагностика и лечение. / Франк Шварц, Юрген Бекер. – Л.: ГалДент, 2014. – 272 с.
27. Янушевич О.О. Болезни пародонта. Лечение: учебное пособие / О.О. Янушевич. – М.: Практическая медицина, 2014. - 180 с.
28. Darby M. Dental Hygiene: Theory and Practice, 4th Edition / Michele Leonardi Darby. - Elsevier Canada, 2015. - 1192 p.
29. Eaton K. Practical Periodontics 1st Edition Editors / Ken Eaton, Philip Ower. - Churchill Livingstone, 2015. – 376 p.
30. Gehrig J. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist, 4 edition / Jill S. Gehrig, Donald E. Willmann. - Wolters Kluwer, 2015. - 752 p.
31. Hatrick C. Dental Materials: Clinical Applications for Dental Assistants and Dental Hygienists, 3 edition / Carol Dixon Hatrick, W. Stephan Eakle. - Elsevier Canada; 2015. - 384 p.
32. Lang N., Lindhe J. Parodontologia clinica e implantologia orale / Niclaus P. Lang Jan Lindhe - Edi. Ermes, 2016, 1496 p.
33. Mueller H.-P. Periodontology The Essential 2th Edition / Hans-Peter Mueller, Thieme, 2015, - 272 p.
34. Newman M.G. Carranza's Clinical Periodontology, 12th Edition / Michael G. Newman, Henry Takei, Perry R. Klokkevold, Fermin, A. Carranza, Dr. ODONT, 2015. - 904 p.
35. Nagel R. Cure Gum Disease Naturally: Heal and Prevent Periodontal Disease and Gingivitis with Whole Foods. / Ramiel Nagel, Alvin Danenberg. - Golden Child Publishing, 2015. – 242 p.

36. Stegeman A. The Dental Hygienist's Guide to Nutritional Care, 4 edition / Cynthia A. Stegeman , Judi Ratliff Davis. - Elsevier Canada; 2014. - 472 p.

37.

Електронні джерела:

1. <http://tst-nmu.org.ua>
2. <http://jada.ada.org/>
3. <http://www.joonline.org/>
4. [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1600-051X](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1600-051X)
5. <http://www.quintpub.com/journals/prd/#.WcqpZ9SLSt8>
6. <https://prd-en.quintessenz.de/>